

PRATA OM ALKOHOL !

TRAFIK & ALKOHOL

ETT MATERIAL ANPASSAT FÖR FORDONS- OCH TRANSPORTPROGRAMMET

STEG **1** VAL-HANDLING-KONSEKVENNS

STEG 1 VAL-HANDLING-KONSEKVENNS

Tidsåtgång: Cirka 80-120 minuter

SYFTE:

- Öka förståelsen av vad egna och andras val får för konsekvenser för en själv och för andra.
- Reflektera över och diskutera på vilka sätt alkohol och trafik får konsekvenser för individ och samhälle.
- Skapa en reklamfilm/digitalt kollage för en alkoholfri trafik i syfte att publicera på Facebook.

GENOMFÖRANDE:

- Se olika exempelfilmer
- Skriva i Reflektionsloggen
- Fyra hörn-övning
- Skapa eget reklammaterial för publicering på Facebook

KOPPLING TILL KURSPLANER

Svenska 1

- Muntlig framställning med fokus på mottagaranpassning. Faktorer som gör en muntlig presentation intressant och övertygande. Användning av presentationstekniska hjälpmedel som stöd för muntlig framställning. Olika sätt att lyssna och ge respons som är anpassad till kommunikationssituationen.
- Skriftlig framställning av texter för kommunikation, lärande och reflektion.
- Språkriktighet, dvs. vilka språkliga egenskaper och textegenskaper i övrigt som en text bör ha för att fungera väl i sitt sammanhang.

Fordons- och transportbranschens villkor och arbetsområden

- Regler i trafiken.
- Faktorer som påverkar människans beteende i trafiken och hur olika beteenden påverkar trafiksäkerheten, inklusive riskfaktorer i trafiken.

FÖRMÅGOR:

Svenska 1

- Du ska träna din förmåga att i diskussioner och samtal förmedla argument, egna tankar och åsikter.
- Du ska träna på din förmåga att skapa muntlig framställning med fokus på mottagaranpassning. Användning av presentationstekniska hjälpmedel som stöd för muntlig framställning.

Fordons- och transportbranschens villkor och arbetsområden

- Du ska träna din förmåga att redogöra för lagar och andra bestämmelser som reglerar arbetet.

PRATA OM ALKOHOL !

- Du ska träna din förmåga att kunna redogöra för olika trafiksituationer och ge exempel på olika handlingsalternativ.
- Du ska även träna din förmåga att redovisa för olika riskbeteenden i trafiken.
- Du ska även träna din förmåga att göra olika bedömningar av trafiksituationer samt av hur mänskliga faktorer och riskbeteenden påverkar dem.

1 FILM:

Tidsåtgång: 20 minuter

Inled med att titta på de två första Youtube-klippen nedan. Tanken med filmerna är att de dels ska skapa insikt i konsekvenserna av ett val, dels fungera som diskussionsunderlag och inspirationsmaterial till att skapa eget reklammaterial.

- **AWYK Kampanjfilm 2012:** www.youtube.com/watch?v=OuvC7xZX58o#t=494
- **Rädda dina drömmar:** www.youtube.com/watch?v=kY4OHQUJvqo#t=11

Om du har tid över rekommenderas även följande YouTube-klipp:

- **Prom Drinking and Driving Short Film:** www.youtube.com/watch?v=4iW5ej_teT8

2 REFLEKTIONSLOGGEN "ANSVAR"

Tidsåtgång: 20 minuter

Skapa ett Word-dokument som du döper till Reflektionsloggen. Detta dokument kommer du att återkomma till under perioden som du arbetar med projektet.

- Skapa din första rubrik i Reflektionsloggen – kalla rubriken "Ansvar".
- Du har precis tittat på olika YouTube-klipp som berör alkohol, ansvar och trafik.

Reflektera och fundera för dig själv och över följande i din Reflektionslogg:

- Definiera ordet ansvar.
- Vad innebär det att ta ansvar?
- Finns det olika typer av ansvar?
 - För samhället, som samhällsmedborgare?
 - För familjen, kompisar?
 - I skolan.
 - Vilket ansvar har du som förare?
 - Vilket ansvar har du som passagerare? Ge exempel från filmerna du sett.
 - Finns det andra möjliga slut? Till det bättre/sämre?

Avsluta med att diskutera dina tankar och funderingar med någon annan och jämför hur ni ser på ordet "ansvar".

3 FYRA HÖRN-ÖVNING

Tidsåtgång: 45 minuter med diskussion

I den här övningen läser läraren upp ett scenario där hen ger gruppen fyra valmöjligheter utifrån scenariot. De fyra olika valmöjligheterna representeras av ett hörn. Efter att alla har valt får en eller flera tala om för gruppen varför de har valt just det här hörnet. Därefter kommer läraren initiera en dialog mellan hörnen. Alla kommer även ges chansen att få byta hörn efter att ha lyssnat på de andra.

Det finns inget "rätt och fel" utan tanken är att deltagarna ska välja det hörn som stämmer bäst med hur de resonerar.

Övningsexempel:

"Det bästa med att välja att vara nykter är ..."

- Att man inte gör bort sig inför andra
- Att det är mindre risk att man hamnar i slagsmål
- Att man inte skadar kroppen
- Öppet hörn: när ... (något annat än ovanstående)

1 HUR VILL DU ATT DINA KOMPISAR SKA REAGERA?

Låt oss säga att du skulle sätta dig i en bil där föraren är onykter. Föraren orsakar en trafikolycka där en person kommer till skada eller kanske till och med dör. Vilket ansvar tycker du att du har i denna situation?

- Det var ju inte jag som körde, alltså är det som inträffade inte mitt ansvar.
- Jag tog visserligen ett dåligt beslut att sätta mig i en bil med en onykter förare och jag borde ha vetat bättre. Men olyckan är ändå inte på mitt ansvar.
- Jag har också ett ansvar i denna situation. Jag var medveten om att föraren var onykter men gjorde inget för att hindra föraren från att köra.
- Öppet hörn.

2 FREDAGSKVÄLL

Det är fredagskväll. Du och tre kompisar har filmkväll hemma hos dig. Ni sitter i tv-soffan och du är inne på din andra starköl. Plötsligt ringer en annan kompis och berättar att han är på världens grymmaste fest inne i stan och att ni borde komma dit. Det är fyra kilometer dit och du vet inte när nästa buss går. Du vet däremot att mammas bil står i garaget och att nycklarna hänger i nyckelskåpet. Dina föräldrar är inte hemma. Vad gör du?

- Jag säger till mina kompisar att vi ska dra in till en rolig fest i stan och att de ska hoppa in i bilen.
- Jag berättar för mina kompisar att det är en rolig fest inne i stan och att vi bara måste dit. Vi får gå de fyra kilometrerna in till centrum men det är det värt.
- Jag tänker att mina kompisar kommer tjata på mig och att det kommer att bli svårt för mig att stå emot att inte ta bilen. Jag berättar därför ingenting för dem och vi stannar kvar hemma.
- Öppet hörn.

3 FESTEN

Du är på en fest och hamnar i bråk med din flickvän eller pojkvän. Du är arg och vill bara komma fort därifrån. Du har druckit en hel del alkohol men är så sur att du inte tänker på det. Du vill bara åka hem och sätter dig därför på din moppe eller i din bil och ska köra iväg. Dina kompisar ser detta. Hur tror du att de skulle reagera?

- De skulle inte göra något.
- De skulle säga till mig att det är dumt att köra onykter, men de skulle låta mig göra som jag ville, alltså låta mig köra iväg.
- De skulle göra allt för att hindra mig från att köra. De skulle till och med kunna hålla fast mig eller slå till mig på käften om det var nödvändigt.
- Öppet hörn.

Hur skulle DU önska att dina vänner reagerade?

4 SKAPA EGET REKLAMMATERIAL FÖR FACEBOOK

Tidsåtgång: 60 minuter

Skapa en egen reklamfilm eller ett reklamblad där målgruppen är:

- Ungdomar mellan 16-25 år och:
- Användare på Facebook

”Undersökningen Svenskarna och internet 2013 visar att 66 procent av svenska internetanvändare någon gång besöker Facebook. Det motsvarar halva befolkningen och är en svag ökning från 2012 då siffran var 64 procent. Mest aktiv är man i åldern 16-25 år. Inom den åldersgruppen besöker 75 procent Facebook dagligen” *Skolverket*

Uppdraget är att skapa en film alternativt ett reklamblad eller en digital poster som ska publiceras på Facebook. Budskapet ska spegla konsekvenserna av alkohol i trafiken och målgruppen är ungdomar mellan 16-25 år.

1 DISKUSSIONSUNDERLAG:

Inled övningen med att ni i gruppen diskuterar följande frågor:

- Är det svårt att tacka nej till alkohol? Varför/varför inte? Ge exempel.
- Ge exempel på kedjan val-handling-konsekvens.
- Vid vilka tillfällen har du svåra val att ta? Ge exempel på vad detta kan leda till för handlingar och vilka konsekvenser det kan få. Kan det få konsekvenser för fler än den som gör valet och genom förhandlingen?

Bestäm er för ett exempel som visar på kedjan val-handling-konsekvens där alkohol spelar en stor roll. Exemplet kan baseras på antingen egen erfarenhet eller på exempel från någon av filmerna ni har sett.

PRATA OM ALKOHOL !

- Börja med att skissa upp en idé på ett papper.
- Hur når man målgruppen 16-25 år?
- Hur når man ut med budskapet val-handling-konsekvens?
- Film: Planera miljö och vilken rekvisita som behövs för att skapa reklamfilmen.
- Digital poster/kollage: Vilka/vilken bilder/bild behöver ni för att symbolisera situationen?
- Vilket budskap vill ni framföra med texten på bilderna?